

Avtale mellom Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre om **Meld. St. 24 (2024-2025)**

Fremtidens havbruk - Bærekraftig vekst og mat til verden

Partiene er enige om følgende grunnlag for avtalen:

- Norge skal ha en verdensledende og bærekraftig havbruksnæring, som skaper verdier for kystsamfunn, nasjonal økonomi og global matforsyning slik meldingen peker på. Dette innebærer at politikken skal bygge opp under en konkurransedyktig og kunnskapsbasert havbruksnæring.
- I lys av vurderingene fra FN og FAO skal Norge legge til rette for økt produksjon innenfor kunnskapsbaserte miljøkrav. Akvakulturvirksomheten skal reguleres ut fra faktisk påvirkning på natur og miljø. Påvirkningen fra lakselus må reduseres til et nivå i tråd med målsettingen som er omtalt i meldinga.
- Partiene har hatt gode og konstruktive samtaler i arbeidet med behandlingen av Meld. St. 24 (2024–2025) om fremtidig regulering av havbruksnæringen. Partiene anerkjenner og har respekt for hverandres primærstandpunkter, og er enige om at disse kan komme til uttrykk i komiteens innstilling.
- Med hensyn til aktivitet i lokalsamfunn langs hele kysten, havbruksnæringens utvikling, fiskevelferd og miljøhensyn har alle partier vist vilje til å strekke seg for å oppnå en enighet om en balansert og fremtidsrettet retning for reguleringen av næringen.
- Partiene er enige om å ikke fremme alternative flertall i forslag eller merknader som utfordrer enigheten i denne avtalen.
- Der det er nødvendig med romertallsvedtak, i henhold til denne avtalen, vil disse partiene stå sammen om dem i innstilling og avstemning

Partiene slutter seg til Meld. St. 24 (2024–2025) med følgende prinsipper og endringer:

1. Mål og retning for havbruksnæringen

- Fremtidig regulering av havbruk skal bygge på faktisk og målbar miljøpåvirkning og være innrettet med individuelle insentiver for havbruksselskapene, også for å nå fastsatte målsetninger om bedre fiskevelferd og redusert dødelighet.
- Modellen i Meld. St. 24, Havbruksutvalgets forslag og dagens rammeverk skal utredes før Stortinget fatter endelig vedtak.

2. Overgang til nytt system

- Overgangen til nytt reguleringsystem skal være forutsigbart og bredt politisk forankret.
- Dagens system med MTB og trafikklyssystem videreføres inntil nytt regelverk er utviklet og vedtatt, men med insentivmekanismer for å redusere miljøavtrykk i form av miljøteknologiordning.
- Det skal utredes en fordelingsnøkkel for eventuell tildeling av kvoter basert på selskaps-MTB. Konsekvenser for selskapsverdi, eierskap og finansiering ved eventuell oppheving av MTB må utredes før endelig beslutning.
- Det nye reguleringssystemet skal legge til rette for rammevilkår som også ivaretar de små og mellomstore aktørene, og være strukturnøytralt.
- Hensynet bak særtillatelser skal videreføres i ny reguleringsstruktur, og det skal utredes hvordan disse kan inkluderes i ny innretning.
- Systemet skal utredes og høres i tråd med utredningsinstruksen, og fremmes for ny behandling i Stortinget i løpet av 2026 før innføring.
- Ny regulering skal tre i kraft i løpet av 2–4 år.

3. Miljøteknologiordning

- Det er viktig for partene at det innenfor dagens system stimuleres til teknologiutvikling for å bidra til omstillingen i et fremtidig nytt system.
- Stortinget støtter etableringen av en teknologinøytral miljøteknologiordning der nedtrukket kapasitet kan tas i bruk i anlegg med nullutslipp av lakselus. Ordningen skal tre i kraft høsten 2025.
- Ordningen skal så raskt som mulig utvides til også å omfatte lavutslippsløsninger, når det foreligger tilstrekkelig datagrunnlag og teknologisk verifikasjon – herunder automatisert lusetelling. Dette forutsetter utredning og høring, og ny ordning skal senest tre i kraft i løpet av 2026. Ordningen skal erstatte dagens unntaksregel i trafikklyssystemet, og innrettes slik at effekt på lusereduksjon og styrke på insentiv henger sammen.
- Stortinget ber regjeringen om å utvide ordningen, hvis hensiktsmessig, til en generell ordning i tråd med regjeringens forslag og Stortingets enstemmige anmodningsvedtak 606 i 2024.

4. Forvaltning og areal

- Stortinget ber regjeringen vurdere å samle det overordnede ansvaret for koordinering av havbruksforvaltningen i et Fiskeri- og havbruksdirektorat, med myndighet til lokalitetsavklaringer og -tildelinger. Direktoratet skal også ha ansvar for oppfølgingen av kommunene i deres arealplanlegging i kystnære sjøområder.

- Nærings- og fiskeridepartementet skal fortsatt ha ansvaret for kunnskapsbygging og regulering av lakseluspåvirkning.
- Det støttes at statlige planretningslinjer utvikles til også å dekke kystnære sjøarealer og at mer av vilkårene for etablering og drift fastsettes i forskrift og ikke i tillatelsesvilkår, for å bidra til mer samordnet og effektiv arealforvaltning. Kommunene er planmyndighet.
- En slik omlegging, med statlige planretningslinjer og at mer fastsettes i forskrift, skal bidra til raskere og mer enhetlig behandling av lokalitetssøknader. Tilgangen på tilstrekkelig areal er en viktig forutsetning for utvikling og vekst i næringen.
- Havbruksfondet skal videreføres og videreutvikles for å sikre og opprettholde forutsigbare og stabile inntekter til vertskommuner og lokalsamfunn.

5. Kunnskapsgrunnlag, datagrunnlag og teknologi

- Det skal utvikles et mer helhetlig og grundig kunnskapsgrunnlag for havbrukets miljøpåvirkning, herunder næringens faktiske og relative påvirkning på den norske villaksbestanden. I dette arbeidet skal det delta et bredt sammensett utvalg av forskere og fagfolk, og fortsatt skal det være åpenhet om metoder og modeller.
- Regjeringen bes styrke det tekniske og biologiske datagrunnlaget for vurdering av miljøpåvirkning. Kostnadene knyttet til innsamling av et godt datagrunnlag kan være høye, og regjeringen bes vurdere mulighetene for å styrke dette gjennom å samordne med og anvende data fra private aktører langs kysten.
- Erfaringene fra evalueringen av trafikklyssystemet skal brukes til å forbedre beslutningsgrunnlaget og støtte utviklingen av eventuelt ny regulering, blant annet at forskning og overvåkning knyttet til grenseverdier for villfiskdødelighet, effekter av lusepåslag på villaksbestander og bestandsvurderinger av gytebestandsmål mm, forsterkes.
- Det skal satses på bedre overvåkning av lakselus, utslipp og fiskevelferd gjennom bruk av ny teknologi og tilgjengelige data, herunder automatisk overføring av relevante data fra oppdretter til tilsynsmyndighet.

6. Andre enighetspunkt

Fiskevelferd

- Stortinget ber regjeringen iverksette arbeid med tiltak for å nå målsetningen satt i Dyrevelferdsmeldingen om en dødelighet ned mot 5%.

Slam

- Regjeringen skal i løpet av 2026 legge frem en vurdering av hvordan slam og andre avfallsstrømmer fra havbruk kan inngå i en mer sirkulær økonomi, inkludert

muligheter for gjenvinning, bruk i jordbruk og energi, samt utvikling av en nasjonal strategi for sirkulærøkonomi i havbruket.

Lavtrofisk

- Stortinget ber regjeringen legge til rett for økt produksjon av lavtrofisk akvakultur, herunder makroalge-dyrking, med mål om å legge til rette for bærekraftig vekst og økt verdiskaping innen produksjon av lavtrofiske arter, inkludert arealtilgang.

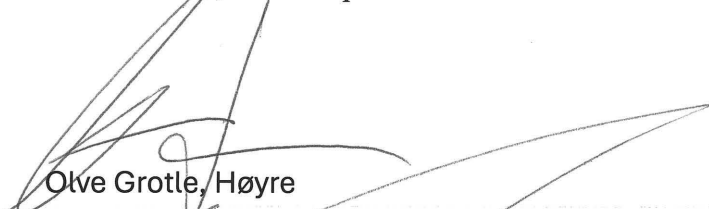
Arter

- Artsbegrensning i akvakulturtillatelser skal bestå.

Oslo/Stortinget, 050625

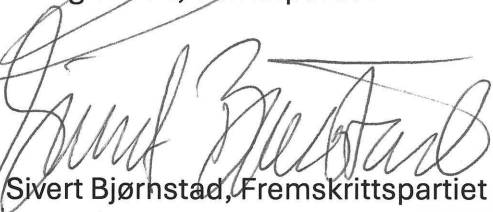
Rune Støstad, Arbeiderpartiet

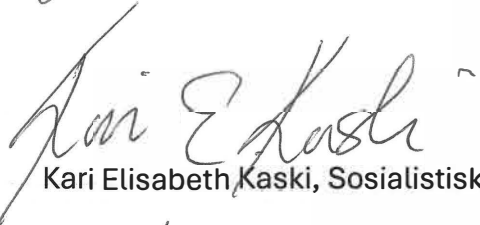
Olve Grotle, Høyre

Erling Sande, Senterpartiet

Sivert Bjørnstad, Fremskrittspartiet

Kari Elisabeth Kaski, Sosialistisk Venstreparti

Alfred Bjørlo, Venstre